

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire
cu privire la stabilirea cotei sprijinului financiar pentru acoperirea
costului unei părți din prima de asigurare în agricultură

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Intervenția normativă propusă a fost elaborată în scopul asigurării executării art. 32 alin. (5) din Legea nr. 183/2020 privind asigurarea în agricultură cu acordarea sprijinului financiar de către stat, potrivit căruia Guvernul stabilește cota sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

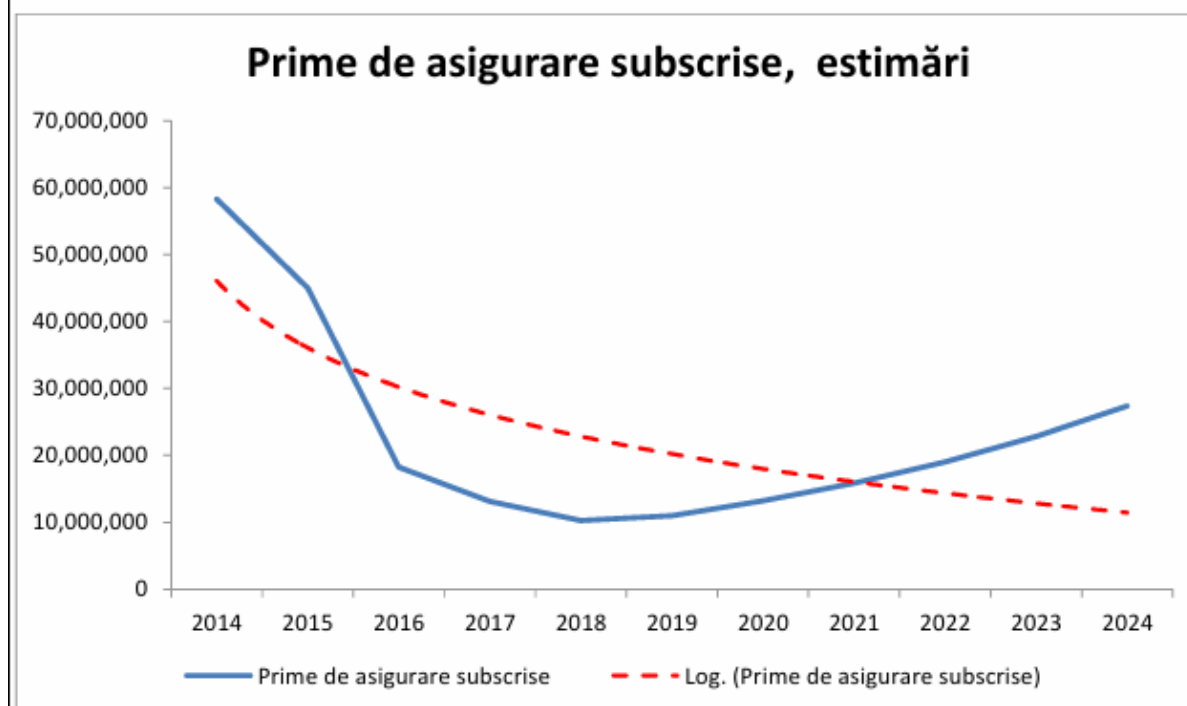
Scopul urmărit de Legea nr. 183/2020 privind asigurarea în agricultură cu acordarea sprijinului financiar de către stat este stimularea fermierilor pentru asigurarea intereselor lor patrimoniale împotriva riscurilor specifice activităților agricole și protejarea acestor interese în procesul de asigurare a riscurilor de producție în agricultură.

Acest scop se realizează, în special, prin intermediul sprijinului acordat de către stat fermierilor la acoperirea unei părți din costul primei de asigurare.

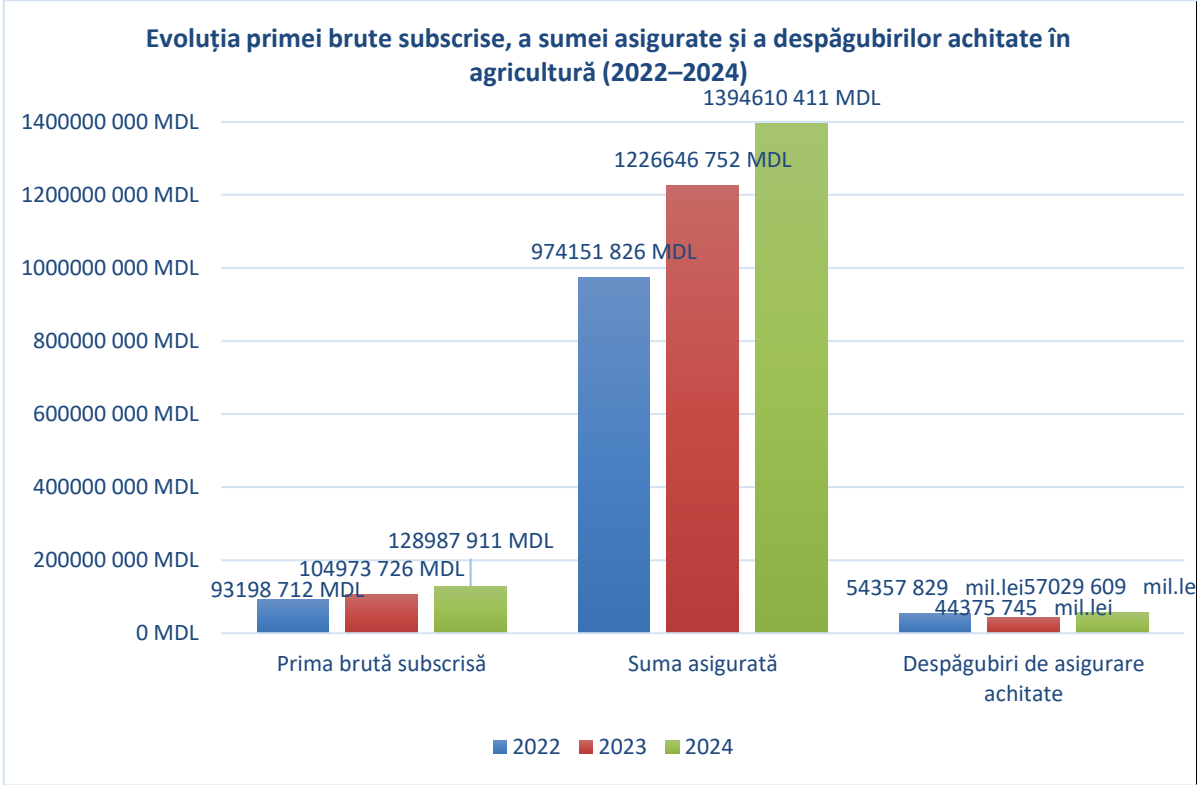
Analiza datelor prezentate de către Banca Națională a Moldovei, arată că odată cu adoptarea Legii menționate tendința asigurărilor în agricultură este una pozitivă și depășesc prognozele realizate în procesul de efectuare a analizei impactului de reglementare a acestui act normativ.

Astfel, la data inițierii proiectului de Lege (2018) se estima că în anul 2022, prima brută subscrisă va constitui aproximativ 21 milioane (Tabelul nr. 1), potrivit însă datelor Băncii Naționale a Moldovei, în anul 2022, prima brută subscrisă a constitui 93,2 milioane lei (Tabelul nr. 2)

Tabelul nr. 1

(extras din Analiza impactului de reglementare la proiectul de Lege)

(sursa: BNM)

În perioada 2022–2024 se observă o creștere constantă a primei brute subscrise, de la 93,2 mil. lei la 129,0 mil. lei, ceea ce reflectă extinderea pieței asigurărilor agricole și creșterea valorii polițelor contractate. Suma asigurată a avansat de la 974,2 mil. lei în 2022 la 1,395 mld. lei în 2024, confirmând un grad tot mai mare de protecție financiară a producției agricole. Despăgubirile achitate au oscilat între 44 și 57 mil. lei, iar raportul despăgubiri/prime s-a redus de la 58% la 44%, indicând o eficiență mai bună a mecanismelor de asigurare și o stabilizare a riscului agricol.

Ministerul apreciază că această schimbare a pieței asigurărilor în agricultură se datorează cotei de 70% a subvenției din costul primei de asigurare, fixată, pînă la modificarea din anul 2025, în Legea nr. 183/2020.

În scopul păstrării acestei tendințe, se propune menținerea, în continuare, a cotei date pentru subvenționarea primelor de asigurare în agricultură.

În scopul reducerii timpului de așteptare la depunerea cererilor de sprijin pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare, se propune ca Hotărîrea Guvernului să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

3.1.1. Proiectul Hotărârii de Guvern conține prevederea prin care se stabilește mărimea cotei sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost analizate alte opțiuni, întrucît, Legea indică expres că Guvernul stabilește mărimea cotei sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare.

În același timp, fixarea unei cote mai joase a subvenției va afecta negativ evoluția asigurărilor în agricultură, prin intermediul cărora riscurile de producție sunt preluate de la fermieri de către asiguratorii, contribuind prin aceasta la prevenirea ruinei fermierilor în caz de producere a riscului asigurat.

Pe de altă parte, fixarea unei cote mai înalte va crește presiunea asupra Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul de Hotărâre nu are impact asupra sectorului public.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Potrivit datelor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în anul 2025 aceasta autoritate a plătit 110,4 milioane lei destinate acoperirii a 70% din prima de asigurare a riscurilor în agricultură. Păstrarea tendinței de creștere a primelor subscrise va determina implicit și majorarea sumelor achitate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Astfel, se estimează că pentru anul 2026, din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru acoperirea de către stat a unei părți din costul primei de asigurare, vor fi suportate 120 milioane lei.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Agricultura este unul dintre sectoarele cele mai expuse la riscuri climatice: secetă, îngheț, grindină, furtuni, inundații. Fermierii nu pot controla aceste fenomene și, în lipsa unor instrumente financiare, pierderile pot fi devastatoare. Prin acoperirea de către stat a 70% din cost primei de asigurare mult mai mulți fermieri își permit asigurări, culturile și animalele devin protejate financiar, iar pierderile naturale nu mai duc implicit la pierderi economice totale. De asemenea, asigurările au impact pozitiv asupra stabilității veniturilor, întrucât despăgubirile acordate de către companiile de asigurare servesc la continuarea activității fermierilor, după producerea eveniment care le-au distrus recoltele sau au determinat sacrificarea animalelor și, implicit, preîntâmpină ruina lor și renunțarea la această activitate economică. În același timp, subvenționarea primei de asigurare reduce riscul agregat asociat activității agricole, ceea ce conduce la o îmbunătățire a profilului de risc al fermierilor în fața instituțiilor de creditare. Prin diminuarea probabilității unor pierderi financiare severe, cresc garanțiile reale și capacitatea de rambursare, aspecte esențiale în evaluarea creditelor. Astfel, fermierii beneficiază de creșterea accesibilității la finanțare, datorită scăderii riscului perceput de bănci;
4.4. Impactul social Subvenționarea costului de asigurare în agricultură are o serie de impacturi sociale profunde, deoarece agricultura nu este doar o activitate economică, ci și fundamentul stabilității rurale, al ocupării forței de muncă și al securității alimentare Prin limitarea pierderilor catastrofale, subvenția pentru asigurări atenuează probabilitatea ca gospodăriile să intre în stare de vulnerabilitate financiară severă după un an agricol nefavorabil. Astfel, scade riscul de îndatorare excesivă, decapitalizare (vânzarea terenului, animalelor, utilajelor), migrație forțată din agricultură.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul de Hotărâre nu are impact asupra datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Proiectul de Hotărâre nu are impact asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Proiectul de Hotărâre nu are impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Nu este cazul
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost avizat de către: Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Banca Națională a Moldovei. Anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-hotarirea-guvernului-cu-privire-la-stabilirea-c/15979 Anunțul de consultări publice a fost publicat la adresa:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararea-guvernului-cu-privire-la-stabilirea-cota-sprajinului-financiar-pentru-pentru-aco/16164
7. Concluziile expertizelor
În urma expertizei anticorupție și juridice, Centrul Național Anticorupție și Ministerul Justiției nu au formulat obiecții pe marginea proiectului Hotărârii.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu a fost identificat
9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Nu sunt necesare careva măsuri pentru punerea în implementare a proiectului Hotărârii de Guvern.

Secretar General al Ministerului

Sergiu GHERCIU